



ČESKÁ REPUBLIKA

## ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Jana Dvořáka a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **I. W.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, o kasační stížnosti žalované proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 20. 2. 2006, č. j. 42 Cad 11/2006 - 9,

**t a k t o :**

Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 20. 2. 2006, č. j. 42 Cad 11/2006 - 9, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

**O d ů v o d n ě n í :**

Přípisem ze dne 31. 1. 2006, který byl Krajskému soudu v Ústí nad Labem doručen dne 3. 2. 2006, postoupila žalovaná soudu podání žalobkyně, které bylo podle názoru žalované žalobou směřující proti jejímu rozhodnutí ze dne 30. 12. 2005, č. X. Žalobkyně své podání adresovala žalované, již bylo doručeno dne 25. 1. 2006, a žalobkyně v něm uvádí, že žádá o přezkoumání svého zdravotního stavu, který se nezlepšil, a přesto jí byl odňat částečný invalidní důchod.

Krajský soud v Ústí nad Labem ve věci nařídil přípravu jednání na den 20. 2. 2006, aniž předvolal žalobkyni a žalovanou. Vyhlásil usnesení: „*Podání ČSSZ č. j. X z 31. 1. 2006, doručené soudu dne 3. 2. 2006, se odmítá. Nikomu se nepřiznává náhrada procesních nákladů.*“

V písemném vyhotovení usnesení ze dne 20. 2. 2006, č. j. 42 Cad 11/2006 - 9, Krajský soud v Ústí nad Labem konstatoval, že žalobkyně ve svém podání ani náznakem neuvedla, že má v úmyslu obrátit se na soud a absolvovat přezkumné soudní řízení. Podle krajského soudu musí podání předložena soudu nebo správnímu orgánu, proti jehož rozhodnutí směřují,

ve zřetelné a nepochybné podobě obsahovat projev vůle stěžovatele obrátit se na soud, což podání žalobkyně neobsahuje. Krajský soud podotkl, že není vázán právní kvalifikací, kterou správní orgán učiní ohledně obdržené korespondence, a to ad absurdum i faktury za elektřinu. Soud poukázal na skutečnost, že v řadě případů nebylo úmyslem podatelů soudní přezkoumání rozhodnutí žalované, a zdůraznil dispoziční oprávnění každé způsobilé osoby svobodně činit jakékoliv procesní úkony podle vlastního uvážení, ať už jsou v souladu se zákonem či nikoliv. Žalobkyně vyslovila žádost o opětovné přezkoumání svého zdravotního stavu, její úkon nelze bez dalšího považovat za něco jiného, zejména ne za soudní žalobu, když není splněna žádná z náležitostí žaloby. Takový postup podle krajského soudu neobhájí ani okolnost, že může být žalobkyni ku prospěchu. Krajskému soudu nezbylo než konstatovat, že iniciační podání žalované je zatíženo neodstranitelným nedostatkem podmínky přezkumného řízení, kterým je neexistence žaloby, proto soud podání žalované podle § 46 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), odmítl. Krajský soud uzavřel, že nemůže žalobkyni poučit či navést k podání žaloby, neboť by narušil procesní rovnost účastníků eventuálního soudního řízení.

Proti tomuto usnesení podala žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) včas kasační stížnost, v níž uvedla, že výrok napadeného usnesení je nesrozumitelný, není v souladu s odůvodněním a neodpovídá skutečnému stavu. Stěžovatelka konstatovala, že z podání žalobkyně je zřejmé, že tato nesouhlasí s rozhodnutím o odnětí částečného invalidního důchodu a žádá o přezkoumání zdravotního stavu. Projev vůle žalobkyně jasně směřuje k dalšímu řízení, nemůže se však jednat o správní řízení, neboť napadené rozhodnutí nabylo právní moci a opravné prostředky ve správním řízení nejsou přípustné, proto stěžovatelka nemůže ve správním řízení pokračovat. Žalobkyně využila možnosti uplatnit svůj nesouhlas s rozhodnutím prostřednictvím stěžovatelky, podle které není pochybností o tom, že žalobkyně projevila vůli podstoupit další řízení, které může probíhat toliko před soudem. Stěžovatelka posoudila podání podle jeho obsahu jako žalobu a postoupila je soudu. Stěžovatelka konstatovala, že samotné označení podání slovy žádost o přezkoumání proti rozhodnutí je s ohledem na poučení obsažené v rozhodnutí projevem vůle obrátit se na soud. Dospěl-li krajský soud k závěru o existenci vad podání žalobkyně, měl podle názoru stěžovatelky postupem podle § 37 odst. 5 s. ř. s. tyto vady odstraňovat. Soud svým postupem zbavil žalobkyni možnosti věcného přezkoumání rozhodnutí stěžovatelky. Stěžovatelka navrhl, aby Nejvyšší správní soud usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalobkyně se k podané kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila ve své kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Z obsahu kasační stížnosti plyne, že důvod jejího podání spatřuje stěžovatelka v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., podle kterého lze kasační stížnost podat z důvodu nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.

V projednávané věci bylo předmětem úvah posouzení podání žalobkyně doručeného stěžovatelce dne 25. 1. 2006. Žalobkyně v tomto podání, které označila jako *žádost o přezkoumání proti rozhodnutí*, mimo jiné uvedla: „*žádám o přezkoumání mého zdravotního stavu podle přiložených lék. posudků. Zdravotní stav se nezlepšil, naopak nadále mi značně*

*ztěžuje obecné životní podmínky.*“ Stěžovatelka uvedené podání posoudila jako žalobu proti svému rozhodnutí ze dne 30. 12. 2005, č. X, jímž byl žalobkyni odňat částečný invalidní důchod, a postoupila je krajskému soudu.

Podle § 108 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, platí, že pokud tento zákon nestanoví jinak, použijí se v řízení o důchodovém pojištění obecné předpisy o správním řízení. Podle § 19 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, se podání posuzuje podle jeho obsahu. Obdobně podle § 41 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, se zřetelem k ustanovení § 64 s. ř. s. se každý úkon posuzuje podle obsahu, i když je úkon nesprávně označen.

V daném případě posoudila stěžovatelka podání žalobkyně ze dne 19. 1. 2006 podle obsahu jako žalobu proti výše uvedenému rozhodnutí a v souladu s § 3 odst. 1 a § 32 s. ř. s. je postoupila příslušnému krajskému soudu.

Vzhledem k tomu, že účastník může podat žalobu jak u soudu, tak u správního orgánu, který napadené rozhodnutí vydal, není místo podání pro posouzení jeho obsahu určující. Podání nemusí obsahovat výslovně vyjádření, že se podatel chce obrátit na soud, rozhodující je obsah podání z hlediska ustanovení § 37 odst. 3 a § 71 odst. 1 s. ř. s.

Krajský soud podsouvá stěžovatelce pochybnosti o povaze podání, které ovšem stěžovatelka, narozdíl od soudu, zjevně neměla. Jak již bylo výše uvedeno, stěžovatelka posoudila podání v rámci své pravomoci podle obsahu jako žalobu, kterou postoupila soudu. Stěžovatelka tak učinila v zájmu ochrany práv žalobkyně ve snaze zachovat jí možnost domoci se přezkumu rozhodnutí, které žalobkyně svým podáním zpochybnila. Stěžovatelka správně vycházela ze zákonného vymezení svých kompetencí, které jí neumožňují měnit již pravomocné rozhodnutí.

Za této procesní situace a vzhledem k tomu, že jediným opravným prostředkem proti rozhodnutí stěžovatelky je žaloba ve správním soudnictví, bylo pro žalobkyni nejpriznivějším řešením postoupit její podání krajskému soudu, což stěžovatelka učinila.

Řízení (správní) ve věcech důchodového pojištění je jednoinstanční a doručením rozhodnutí je pravomocně skončeno. Pokud tedy žalobkyně projevila vůli podat proti rozhodnutí stěžovatelky opravný prostředek, v němž formálně nesprávně uvedla, že žádá o přezkoumání svého zdravotního stavu, je podle názoru Nejvyššího správního soudu takováto formulace dostačující pro úvahu o možném úmyslu žalobkyně podat správní žalobu. Jestliže stěžovatelka uvedeným způsobem uvažovala a v souladu s tím následně postupovala, nelze ji z hlediska zákona ničeho vyčíst.

Krajský soud vyslovil závěr, že žalobkyně nevyjádřila svou vůli obrátit se na soud, a proto její podání nelze považovat za žalobu a neexistence žaloby představuje neodstranitelný nedostatek podmínek řízení. Tento závěr však nelze považovat za správný.

Krajský soud, jak sám správně podotkl, není sice vázán názorem učiněným správním orgánem o obsahu podání, má-li však za to, že z podání nelze jednoznačně dospět k závěru o úmyslu podat žalobu, má možnost zapsat věc do rejstříku nejasných podání a činit dále úkony podle § 37 odst. 5 s. ř. s. k odstranění vad takového podání. Krajský soud však v daném případě předepsaným způsobem nepostupoval.

Nejvyšší správní soud k tomu dále připomíná, že ačkoliv je správní orgán, který napadené rozhodnutí vydal (zde stěžovatelka), podacím místem pro uplatnění žaloby za účelem zachování lhůty, je třeba poukázat na to, že je zároveň účastníkem řízení o žalobě, a nelze tedy po něm požadovat, aby sám odstraňoval nedostatky žaloby, k čemuž ostatně není ani oprávněn. Jediným orgánem oprávněným a povoláním k odstraňování pochybností o vůli žalobkyně iniciovat soudní řízení je proto krajský soud, který měl žalobkyni usnesením vyzvat k odstranění vad žaloby, tyto vady náležitě popsat a stanovit žalobkyni lhůtu k jejich odstranění, a to s poučením o možnosti odmítnutí žaloby, nebudou-li vady ve lhůtě odstraněny. Krajský soud rovněž mohl namísto přípravy jednání nařídít ve věci jednání, při kterém by mohl za součinnosti žalobkyně odstranit pochybnosti, které o obsahu podání měl, a odstranit případně i další nedostatky jejího podání. Tímto postupem by krajský soud současně zachoval žalobkyni možnost vyjádřit, že jejím úmyslem nebylo iniciovat soudní přezkum správního rozhodnutí. Takový závěr však soud nemůže bez dalšího předjímat, neboť tím žalobkyni zcela nepřipustně odnímá právo disponovat řízením, které svým podáním vyvolala.

Nejvyšší správní soud doplňuje, že v případě, kdy žalobce podle § 72 odst. 1 druhá věta s. ř. s. podá žalobu u správního orgánu, proti jehož rozhodnutí tato směřuje, je správní orgán povinen žalobu neprodleně předat soudu. Řízení ve správním soudnictví je i v takovém případě zahájeno na základě samotného podání žalobce a nikoli přípisem správního orgánu, jímž toto podání soudu postupuje. Z uvedeného vyplývá, že přezkumné soudní řízení nelze zahájit ani na návrh, ani z podnětu správního orgánu. V případě podání správního orgánu tak soud nemá, o čem rozhodovat. Nejvyšší správní soud k tomu pro úplnost podotýká, že pokud by podání orgánu veřejné správy bylo způsobilé zahájit soudní řízení, jak dovodil krajský soud, byl by tento orgán v postavení žalobce, a nabízela by se tudíž otázka, kdo je v takovém řízení žalovaným. V dané věci krajský soud stěžovatelce podsunul nikde nedeklarovaný úmysl zahájit svým vlastním podáním přezkumné soudní řízení, čímž nejenže pochybil, ale zároveň popřel výše vyložené základní zásady procesu ve správním soudnictví.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, *postoupí-li správní orgán soudu podání, které podle obsahu považuje za žalobu proti svému rozhodnutí, a soud dospěje k závěru, že úmysl podatele není jednoznačně zřejmý, nemůže z tohoto důvodu zastavit řízení podle § 104 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. a vrátit věc správnímu orgánu k dalšímu řízení. Pochybnosti o obsahu podání je třeba odstranit postupem podle § 37 odst. 5 s. ř. s.* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2005, č. j. 3 Ads 28/2004 - 20, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 655/2005, [www.nssoud.cz](http://www.nssoud.cz)).

Nejvyšší správní soud uzavírá, že stěžovatelka svým podáním ze dne 31. 1. 2006 v souladu s příslušnými ustanoveními zákona postoupila krajskému soudu podání žalobkyně, které považovala za žalobu. Krajský soud se měl tedy následně zabývat obsahem tohoto podání a odstraňovat jeho případné vady, a nikoliv odmítnout přípis stěžovatelky, jímž tato pouze realizovala své zákonné povinnosti.

Námítce stěžovatelky o nesrozumitelnosti výroku napadeného usnesení a jeho nesouladu s odůvodněním Nejvyšší správní soud nepřisvědčil, neboť shledal výrok tohoto usnesení - jakkoliv nesprávný - zcela srozumitelným a přiměřeně odůvodněným.

Nejvyšší správní soud se zřetelem k výše uvedenému dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, neboť napadené usnesení je nezákonné, a proto Nejvyšší správní soud usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 20. 2. 2006, č. j. 42 Cad 11/2006 - 9, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

V dalším řízení krajský soud - vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku - postupem podle § 37 odst. 5 s. ř. s. odstraní vady podání za účelem zjištění, zda se žalobkyně hodlala domáhat přezkoumání rozhodnutí stěžovatelky u soudu ve správním soudnictví. Podle výsledku svých zjištění pak soud v souladu s § 110 odst. 3 s. ř. s. zvolí další procesní postup.

V novém rozhodnutí ve věci krajský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 110 odst. 2 s. ř. s.

**P o u č e n í :** Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. července 2007

JUDr. Marie Turková  
předsedkyně senátu